Revindicatie van een auto... in de praktijk!

DEEL 2: **HOE REVINDICEER IK EEN GESTOLEN AUTO?**

Deel 1 van dit artikel in de vorige *Beursbengel* ging in op de vraag *wanneer* een gestolen auto gerevindiceerd kan worden. In dit vervolgartikel staat de vraag centraal *hóé* een gestolen auto gerevindiceerd kan worden. Mensen die in de verzekeringsbranche werkzaam zijn, zijn meestal civielrechtelijke georiënteerd. Maar dit artikel toont dat bij de revindicatie van een gestolen auto het strafrecht soms een (veel!) goedkoper alternatief biedt.

Zoals uit het eerste deel van dit artikel is gebleken, is het de eigenaar van een gestolen zaak die de gestolen zaak binnen drie jaar van wie dan ook kan terugvorderen. Wanneer een cascoverzekeraar de schade als gevolg van de diefstal uitkeert, wordt hij daardoor nog geen eigenaar van de auto. Wanneer een verzekerde een vorderingsrecht heeft op een derde, dan gaat dit vorderingsrecht bij wijze van subrogatie over op de verzekeraar (art. 7:962 BW). De verzekeraar subrogeert echter niet in de eigendomsrechten. Daarom wordt in de praktijk een akte van eigendomsoverdracht opgemaakt, die door zowel de verzekeraar als de eigenaar van de auto wordt getekend. Nadat de akte door beide partijen is ondertekend, is de verzekeraar aldus eigenaar van de auto geworden en kan hij als eigenaar een gestolen auto revindiceren. Zodra een gestolen auto als zodanig wordt geïdentificeerd zijn er meerdere mogelijkheden.

DE MINNELIJKE ROUTE

Wanneer de verkrijger het eigendomsrecht van de bestolene erkent, dan kan hij uiteraard de auto teruggeven. Voor veel kopers blijkt deze stap toch te groot. Zij hebben net een hoop geld uitgegeven; in de praktijk gaat het soms wel om bedragen tot 25.000 euro, en dan is het zuur om met lege handen achter te blijven, met slechts een vordering op de verkoper die zich allang uit de voeten heeft gemaakt. Soms meent een verkrijger dat het nodig is dat de rechter zich over zijn eigendomsrecht heeft uitgelaten, zodat hij sterker staat in zijn poging om de koopprijs terug te kijken van degene van wie hij de auto kocht. In dat soort gevallen is een juridische procedure onafwendbaar!

Het voordeel van de strafrechtelijke route is dat deze relatief goedkoop is

DE STRAFRECHTELIJKE ROUTE

De voor de eigenaar goedkoopste route is de strafrechtelijke route, die vaak in beeld komt bij 'kloonauto's'. Van een kloonauto is sprake wanneer een gestolen auto de identiteit krijgt van een andere auto, zonder dat de eigenaar van die andere auto daarmee bekend is. Deze eigenaar krijgt plotseling een brief van de belastingdienst over de houderschapsbelasting, omdat de auto verkocht zou zijn. Vaak zal de eigenaar van de auto »

wiens identiteit is 'geleend' aangifte doen bij de politie. De politie zal de kloonauto strafrechtelijk in beslag nemen voor onderzoek. Tijdens dit onderzoek wordt achterhaald wat de werkelijke identiteit (kenteken/chassisnummer) van de auto is. Zodra deze identiteit is vastgesteld, kan het strafrechtelijk beslag worden opgeheven (dat laat uiteraard onverlet dat het onderzoek naar de dief/heler doorloopt).

Art. 116 lid 1 Sv bepaalt dat uitgangspunt is dat de (hulp)officier van justitie teruggave gelast van het beslagene aan degene onder wie het in beslag werd genomen, tenzij deze afstand heeft gedaan van het beslagene. Desalniettemin kan het Openbaar Ministerie ook teruggave gelasten aan de volgens hem rechthebbende, tenzij de beslagene binnen veertien dagen – nadat het Openbaar Ministerie dit voornemen bekend heeft gemaakt – een klaagschrift indient. Is de auto in beslag genomen, dan loont het de moeite voor de bestolene om zich bij het Openbaar Ministerie te melden en uitdrukkelijk een beroep te doen op art. 3:86 lid 3 BW (uiteraard alleen wanneer de beslagene geen beroep toekomt op de 'tenzij'-regeling, zie deel 1 in de vorige *Beursbengel*). Is het Openbaar Ministerie niet bereid om de auto aan de bestolene terug te geven of wordt door de beslagene daartegen een klaagschrift ingediend, dan is het raadzaam om als bestolene een klaagschrift ex. art. 552a Sv in te dienen. In dit klaagschrift moet gemotiveerd worden aangegeven dat en waarom de auto moet worden teruggegeven aan de bestolene/klager. Dit klaagschrift wordt ingediend bij de rechtbank in wiens rechtsgebied de auto zich bevindt, dan wel waar de strafzaak (tegen de dief/heler) in behandeling is.

Het klaagschrift moet worden ingediend door de bestolene zelf, een advocaat, dan wel een schriftelijke gemachtigde bij de griffie. Hier lopen de gebruiken in het land uiteen. Bij sommige rechtbanken moet dit daadwerkelijk in persoon bij de griffie worden gedaan, zodat er een akte

De civielrechtelijke route is niet alleen veel bewerkelijker, maar ook veel kostbaarder

kan worden opgemaakt, terwijl andere rechtbanken genoegen nemen met een schriftelijk beklag (waarbij sommige rechtbanken dan wel weer verlangen dat dit aangetekend wordt verzonden).

Na indiening van het klaagschrift wordt het Openbaar Ministerie in de gelegenheid gesteld te reageren op het beklag. Vervolgens wordt een mondeling behandeling gepland. De mondelinge behandeling van het klaagschrift vindt in het openbaar plaats in de raadkamer, die vervolgens bij beschikking op het klaagschrift oordeelt. Volgens HR 6 mei 2003, NJ 2003, 459 dient de raadkamer niet te treden in de beslechting van burgerrechtelijke eigendoms- en bezitskwesties, maar mogen er wel civielrechtelijke aspecten in de beoordeling worden betrokken. De praktijk leert dat rechtbanken doorgaans klaagschriften van deze strekking toetsen aan art. 3:86 lid 3 BW.

Het voordeel van de strafrechtelijke route is dat deze relatief goedkoop is. Zolang het beslag voortduurt, wordt de auto beheerd door de Staat en voor het indienen van een klaagschrift zijn geen griffierechten verschuldigd. De doorlooptijd van deze procedure is enkele maanden.

DE CIVIELRECHTELIJKE ROUTE

Wanneer er van een strafrechtelijk beslag geen sprake (meer) is, dan rest slechts de civielrechtelijke route. Die route is niet alleen veel bewerkelijker, maar ook veel kostbaarder.

Op de eerste plaats is het raadzaam om conservatoir beslag te leggen op de auto. Het zou vervelend zijn wanneer de rechter de auto aan de bestolene toewijst, maar de koper de auto inmiddels weer heeft doorgeleverd of anderszins heeft 'kwijtgemaakt'. Voor het leggen van conservatoir beslag tot afgifte zal een advocaat een verzoekschrift moeten indienen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank. Naast de advocaatkosten moeten ook griffierechten worden betaald. Omdat de rechter nog moet oordelen wie er recht heeft op de auto, zal de auto, gedurende het beslag, gestald moeten worden bij een bewaarnemer. Uiteraard rekent deze bewaarnemer stallingsgeld voor zijn inspanningen. Hoe langer de procedure duurt, hoe verder de stallingskosten oplopen. Voorts moet er rekening mee worden gehouden dat alleen de deurwaarder het beslag effectief kan leggen. Daarvoor is wel nodig dat de deurwaarder de auto daadwerkelijk onder zich kan nemen. Daarmee voegen we aan het lijstje van kosten ook de deurwaarderskosten toe. Omdat de status en de verzekering van de auto onduidelijk zijn, wordt een dergelijke auto doorgaans, onder het toeziend oog van de deurwaarder, op een autoambulance geladen, waarmee we opnieuw een kostenpost toevoegen aan het overzicht.

Vervolgens moet de dagvaarding worden uitgebracht, waarin:

1. een verklaring voor recht wordt gevraagd dat de auto toebehoort aan de bestolene; en
2. dat de auto aan de bestolene

moet worden afgestaan. Uiteraard doet de bestolene er goed aan om de kosten van het beslag (inclusief het bewaarloon van de bewaarnemer) mee te vorderen in de dagvaarding. Het is het echter altijd de vraag of de wederpartij voldoende verhaal biedt voor deze kosten, als ze worden toegewezen. Voor de bodemprocedure moet de dagvaarding door de deurwaarder worden betekend, wat opnieuw een kostenposten oplevert. Daarnaast moeten er voor de bodemprocedure griffierechten worden betaald. De griffierechten die voor het conservatoir beslag zijn betaald, worden overigens op de griffierechten voor de bodemprocedure in mindering gebracht.

Zodra de rechter bij vonnis heeft geoordeeld dat de auto toekomt aan de bestolene, kan deze de auto bij de bewaarnemer ophalen. Uiteraard zal de bewaarnemer dan wel betaald moeten worden. Het is vervolgens aan de bestolene om dit bewaarloon te verhalen op de koper die meende dat hij een beter recht had op de auto dan de bestolene.

De auto is te revindiceren gedurende drie jaar

Al met al lopen de kosten bij een civielrechtelijke benadering behoorlijk op. Een (groot) deel van de kosten is weliswaar te verhalen op de verkrijger, maar dan moet deze wel verhaal bieden. Een kale kip laat zich immers, zelfs met een vonnis in de hand, slecht plukken. De doorlooptijd van dit traject is eveneens enkele maanden. Deze doorlooptijd kan worden bekort door niet voor een bodemprocedure te kiezen maar voor een kort geding. Het voordeel van deze weg is dat de doorlooptijd wordt bekort, waardoor kan worden bespaard op de kosten van de bewaarnemer. Het nadeel is dat de rechter de auto wel kan toewijzen aan de bestolene, maar niet voor recht kan verklaren dat de bestolene eigenaar is van de auto. Dat betekent dat de verkrijger nog een bodemprocedure kan beginnen om de auto weer terug te krijgen. In dat geval lopen de kosten verder op.

CONCLUSIE

Raakt de bestolene het bezit van zijn auto door diefstal kwijt, dan kan hij in beginsel gedurende drie jaar de auto revindiceren. Is de verkrijger niet bereid om minnelijk het eigendomsrecht van de bestolene te erkennen en de auto vrijwillig terug te geven, dan rest slechts een juridische procedure. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval kan dit zowel een straf- als civielrechtelijk procedure zijn, waarbij de eerste aanmerkelijk goedkoper is. ●

Mr. E.W. Bosch
De auteur is advocaat bij Everts Vogelaar Spijer Advocaten te Honselersdijk.

advertentie

De praktijk leert dat de behandeling van (brand) schade bij samenloop niet altijd zo eenvoudig is als het lijkt. In deze bundel met toonaangevende artikelen uit *de Beursbengel* komen de verschillende verzekeringsaspecten van samenloop in de volle breedte en op toegankelijke wijze aan bod. Dit boek is daarom een must voor iedereen die meer inzicht wil in de behandeling van (brand)schades.

NIBE-SVV
T 020 520 85 34 - E cursist@nibesvv.nl - I www.nibesvv.nl

Plezier in je werk. Zo doen wij dat!

Bij Voogd & Voogd wordt hard gewerkt én hebben we er plezier in. Hoe we dat doen? Bij ons krijg je de ruimte om alles uit je talent te halen en een waardevolle bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van onze onderneming. Je thuis voelen in ons bedrijf, op zijn tijd kunnen lachen en aandacht hebben voor elkaar!

Voogd & Voogd is een gevolmachtigd verzekeringsbedrijf en ict-dienstverlener. Wij behoren tot de grootste serviceproviders in de verzekeringswereld met vestigingen in Middelharnis, Rotterdam en Roosendaal.

Door ons brede dienstenpakket vind je bij ons uiteenlopende, maar altijd interessante banen.

Kijk voor meer informatie over de hier genoemde en andere vacatures op **www.voogd.com/vacatures**

Voor ons hoofdkantoor in Middelharnis zoeken wij een:

BRANCHESPECIALIST TRANSPORT & LOGISTIEK

In deze functie volg je marktontwikkelingen op de voet en speel je hierop in door bemiddelaars actief te benaderen.

Daarnaast geef je (maatwerk) offertes af om een hoge mate van klanttevredenheid te bewerkstelligen en onderhoud je - veelal telefonisch - contacten met bemiddelaars en maatschappijen.

VOOGD & VOOGD verzekeringen

Boomgaardweg 5 3241 LA Middelharnis
T 0187 - 488555 I www.voogd.com